קרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

496 | פרשת וישלח | י"ח כסלו תשפ"ז

לימוד היומי דקהילתינו

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ג	השתפכות הנפש	שולחן ערוך חושן משפט
שבת	י"ט	פב.	ס	קפט.	ערה רעו	שעט-שפ: ד-א
א	כ'	פב:	סא	קפט:	רעז רעח	ש"פ: ב-ג
ב	כ"א	פג.	סב	קצ.	רעט רפ	ש"פ-פא: ד-א
ג	כ"ב	פג:	סג	קצ:	רפא רפב	שפב-ג: א-א
ד	כ"ג	פד.	סד	קצא.	רפג רפד	שפ"ג: ב-ג
ה	כ"ד	פד:	סה	חזרה	רפה רפו	שפ"ג: ד-ה
ו	כ"ה	פה.	סו	חזרה	רפז רפח	שפ"ה: א-ב

דבר המערכת

עם ישראל ובפרט יושבי ארץ ישראל מתבוססים בחשכת הגלות המר, אומות העולם והמתיוונים למיניהם מחשיכים עינינו בהתעצמות גזירותיהם ורדיפותיהם האכזריות, ואין לנו תקות הצלה כי אם בכח התפילה והצעקה כבימים ההם.

"עיקר תוקף הנס של חנוכה הוא שזכו להכניע מלכות יון הרשעה שהוא בחינת חכמה יונית וכפירות של המחקרים ר"ל, ועיקר הכנעתם היה ע"י דיבורים קדושים של תפילה ותחנונים וצעקות שהרבו אז מתתיהו ובניו להתפלל ולצעוק להשי"ת" (אוצר היראה, חנוכה מד).

אולם בכדי שיהא לנו כח להתפלל ולצעוק חובתנו להכיר את בוראנו, להבין ש"אכן אתה ק-ל מסתתר" וכי כל הגזירות והרדיפות נועדו לקרבנו אליו באהבה. ועל כך ניתנו לנו ימי החנוכה, "להודות ולהלל לשמו הגדול יתברך ולהכיר אותו יתברך, שעל ידי זה סמוכים וקרובים אליו יתברך" (לקוטי מוהר"ן, ח"ב ב-א"), מי שנכנס בשגרת יאוש וחשכות פשוט לא מכיר את הבורא וכונת הנהגתו ונדמה לו שאכן הפקירוהו חלילה, אבל המכיר את הבורא מבין שהכל לקרב ולגדל, ומתוך כך מתאמצים ביתר שאת בתפילה וצעקה.

אנו זקוקים לנס חנוכה כדי להאיר בלבנו את הדרך להודות ולהכיר את הבורא בתוך חשיכה עבותה שכזו, ואכן זה כוחם של ימים קדושים אלו, כפי שרבי נתן מגלה (בלקוטי הלכות, כלאי בהמה ד-ד): "שבימי חנוכה הקדושים על ידי תוקף הנסים והנפלאות והנוראות שעשה ה' יתברך עמנו בימים ההם בזמן הזה על ידי זה אנו ממשיכים הדרך הזה של תודה הודאה בעולם, דהיינו לעסוק תמיד להודות ולהלל לה' יתברך על כל הנסים והנפלאות שעשה עם אבותינו ועמנו מימות עולם עד הנה בכלליות ובפרטיות, ולזכור היטב ולבלי לשכוח כל הטובות הנוראות שגומל עמנו בכל עת ועת כו', ועל ידי זה יתחזק לבנו לבטוח בה' שישמע תפלתנו גם עתה".

נתחיל מעתה להשתוקק להכרה זו והיא שתפתח לנו שערי תפילה ושערי ישע בימים הקדושים הבעל"ט.

העזדכים

פניני אור
אמרות טהורות מרביה"ק ותלמידיו

רַבֵּנוּ אָמַר: "מִי שֶׁשָּׂהָה אֶצְלִי בְּשַׁלְשֶׁת הַזְּמַנִּים הַקְּבוּעִים - בֵּימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שַׁבָּת חֲנֻכָּה, וְחַג הַשָּׁבוּעוֹת - יִנָּצֵל מֵעוֹלָם הַתּוֹהוּ".

(כוכבי אור)

וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָּטַחְתִּי

סערת נפש מקיפה אותו, הבן חולה ל"ע וחייבים לגייס סכומי עתק לרפואתו, מוחו מתערבל מרוב מחשבות, איך עושים זאת. בנתיים אין לו זמן לכלום, לא לרוחניות ולא לגשמיות, העול מוטל עליו ובהכרח 'להקרע' כדי להגיע ליעד שהציב לעצמו. מר לו מאד, חשוך לו בלב, איך מרימים משא שכזה...

* * *

ימי החנוכה הקדושים בפתח, וחובתנו וזכותנו להכין את עצמנו בהכנה דרבה על ידי רבוי רצונות וכסופים לזכות להארת קדושה זו כדי לעמוד ולהתקיים בקדושת יהדותנו. מלחמת יון אינה נחלת העבר בלבד, זוהי מלחמה בוערת סביבנו בכל יום ובכל שעה. וכדבריו הלוהטים של רבי נתן (בלקוטי הלכות חנוכה ו-א'): **"זה ידוע שהנס של חנוכה וכן כל הנסים נעשים כן בכל זמן בכל שנה ושנה, היינו כשגברה מלכות הרשעה להשכיחם תורתך ולהעבירם על חוקי רצונך,** וכן בכל אדם ובכל זמן כשמתגברת ומתפשטת הסטרא אחרא על האדם ורוצה לבטל אותו ולמנענו מעבודת ה' מכל וכל ח"ו ואמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק וכו', ואזי אין שום עצה ותחבולה להמלט על נפשו כי אם על ידי האמת".

היכן בעיקר נלחמת מלכות יון נגדנו להשכיח את התורה לגמרי ורוצה לבטל אותנו חלילה מעבודת ה' מכל וכל, מהי הכתיבה של 'אין לכם חלק באלוקי ישראל' במושגים של ימינו.

רבי נתן מאיר עינינו על המלחמה השקטה אבל האכזרית עד מאד שטומאת יון לוחמת סביבנו, וכה הם דבריו הנוקבים (שם, אבדה ומציאה ג-ו'): "מלכות יון הרשעה זה בחינת תאות ממון ששם כל העבודה זרה, ומי שנופל לשם קשה לו לצאת משם, ועל כן נקראת זאת התאוה של ממון 'מלכות יון הרשעה', בחינת 'טבעתי ביון מצולה ואין מעמד', כי כשנופלים ח"ו לתאוה זאת של ממון הוא בחינת טובע ביון מצולה ואין מעמד, כי אי אפשר לצאת משם, וזה בחינת שבקשו להשכיח התורה לגמרי וגזרו שמד, כי עיקר שכחת התורה מרוב בני ישראל הוא על ידי תאות ממון, **כאשר אנו רואין בחוש בהרבה בני אדם שבטלים מהתורה על ידי טרדתם בממון שרודפים אחר פרנסתם כל ימיהם ואינם עוסקים בתורה עד ששוכחים אותה לגמרי רחמנא לצלן,** כמו שאנו רואין כמה אנשים שבימי נעוריהם היו בני תורה והרבה שהיו מופלגים בלמוד בימי נעוריהם, ואחר כך על ידי שיצאו לשוק נפלו ח"ו לתאות ממון ונטרדו בפרנסתם עד שביטלו את התורה עד ששכחו אותה לגמרי ולא האמינו בה' שיוכל לפרנסם בסיבה קלה ולא קבעו עתים לתורה, כי נמשכו אחר תאות ממון עד שנדמה להם שצריכים להתייגע כל ימיהם על הפרנסה וזה וזה לא עלתה בידם, וזה בחינת כל השמדות שגזרה מלכות יון הרשעה שהוא בחינת תאות ממון, כי כל השמדות וכל העבודה זרה תחובים בממון, ומגודל התגברות והתפשטות תאות ממון שהוא בחינת מלכות יון הרשעה כמעט שנשתכחה תורה מישראל".

רבי נתן מלמדנו את ערמת היצר איך הצליח ללכוד את טובי העם הנבחר להתנתק מהתורה, על ידי **"שנדמה להם שצריכים להתייגע כל ימיהם על הפרנסה", הוא צייר במוחם דמיון כוזב כאילו הדבר תלוי בהם "ולא האמינו בה' שיוכל לפרנסם בסיבה קלה".** נתאר לעצמנו ילד יושב בתוך ביתו מוקף בהורים אוהבים ומסורים הדואגים על כל צרכיו, ואף על פי כן בלב הילד נולדו דמיונות כאילו הוא נטוש ועזוב והוא מתהלך קודר ושחוח במחשבות ודאגות עמוקות מי יודע מה יהא למחר, מי ידאג לו לפרוסת הלחם כדי להחיותו. אוי, כמה מסכן הילד הזה.

זהו כוח מלחמתה של יון, "וחושך זה גלות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל" (בר"ר ב-ד), כל כוחה של יון בחושך שאז שולט כח הדמיון, **נדמה לאדם שאין לו חלק באלוקיו וכי בוראו יוצרו אוהבו אין משגיח עליו חלילה בכל רגע לטובה, הוא חש עזוב ומושלך וכי עליו לדאוג לעצמו ולישא משא חובותיו והוצאותיו על כתפיו השחות.** וכך מצליחה יון לנתק לב בנים מעל אביהם שבשמים חלילה, להפרידם מהתורה ומהאמונה מתוך דמיון כוזב ואכזרי כאילו עליהם נפלה חובת היום והמחר.

"וזה עיקר מצות נר חנוכה - מורה לנו רבי נתן (שם, חול המועד ד-ט') - כי עיקר שליטת המדמה הוא בלילה, כי כל הערבובים והבלבולים שבאים על ידי המדמה הם בחינת חושך, כי כמו שבחושך האדם טועה עצמו ואינו מבחין בין כסף לנחושת וברזל, שבשביל זה נקרא החושך ערב, על שם הערבוב שבשעת החושך, כמו כן הוא המדמה ממש, שהוא בחינת חושך שיכול לטעות עצמו ולערבב הדעת להטות מן האמת, ועל כן עיקר שליטתו בלילה, שהוא בחינת ערב חושך, בחינת ערבוב ובלבול, שזהו בחינת כח המדמה, ואז בלילה צריכים להדליק נר כדי להאיר בחושך לברר כל הדברים".

אין עצה ואין תבונה נגד זה כי אם בהדלקת נר האמת, לפרסם ולהודיע לעצמנו לבני ביתנו ולכל מהלכי רשות הרבים, כי ה' אתנו עמנו ואצלנו באהבת עולם ובהשגחה מלאה בכל רגע, וכי כל הדאגות והמרירויות הינם שוא ושקר, כי "עיני ה' אל יראיו למיחלים לחסדו להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב". ועל כך

המשך בעמוד ד'

להגובות והערות
3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגליון באימייל מידי שבוע

הדל"נ 4:00 • נץ החמה 6:16 • סוזק"ש 8:04
יצאת השבת 5:14 • יצאה"ש לר"ת 5:52

"דַּלּוּ עֵינַי לַמָּרוֹם"

שאלה:

ב"ה מאז שזכיתי להיות לראשונה אצל רבינו הק' על ראש השנה באומן, אני זוכה לעסוק בעבודת ההתבודדות בקביעות דבר יום ביומו, ואין מילים בפי להביע את עוצם התועלת וההתרוממות שיש לי מזה. אמנם, לאחרונה היו לי כמה וכמה פעמים שהלב והפה היו סתומים וחתומים לגמרי. ואף ששמעתי ב"ה כבר הרבה דברי חיזוק והדרכה על מצבים כאלו, אשמח מאד אם תוכלו להוסיף ולתת לי עצה פרקטית מה לעשות במצבים כאלו שאי אפשר לפתוח את הפה לדבר.

תשובה:

מאחר שהעדת על עצמך שכבר שמעת 'הרבה דברי חיזוק והדרכה על מצבים כאלו', לא נחזור בפניך כעת על ההדרכות הידועות, המופיעות לרוב בספרי רבינו ותלמידיו. אלא נקדיש כמה מילים לעבודה נפלאה ומיוחדת, אשר אינה ידועה לרבים, והיא: הרמת העיניים למרום!

פירוש:

גם כשאין יכולים לדבר אפילו מילה אחת לפני ה', אפשר להרים את העיניים לשמים [מתוך כיסופים וגעגועים וציפייה לישועה]. והרמת עיניים זו - גם בלי שום דיבורים כלל - יש לה כח עצום והשפעה אדירה.

והרי לך בסיפור נפלא המובא בספר 'כוכבי אור' על מוהרנ"ת:

"שמעתי מאחד מאנשי שלומנו שנסע עמו פעם אחת, ובאו לבית מלון ואכלו שם סעודת הערב, ובשעת האכילה עמד בצווארו של מוהרנ"ת ז"ל עצם, ופתח את פיו כדרך הנחנק, ונבהלו שם מאד. והשם יתברך ברחמיו היה בעזרו שבלע מיד את העצם ולא הזיק לו כלום, אחר כך ענה ואמר להאיש הנ"ל: הֲרָאִיתָ שבשעה שעמד העצם בצווארי הייתי מביט ומסתכל למעלה?! כי **אין שום עצה על כל דבר רק לתלות עיניו למרום, אפילו בשעה שאין יכולים לצעוק**, על כל פנים יעשה אז מה שביכולתו" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, ח).

ולענייננו למדנו, שגם כשתקוע לנו 'עצם בגרון' - לאו דווקא עצם של דג או כיו"ב, אלא עצם של סתימת הלב או הפה, מחמת כבידות וחלישות הדעת וכיו"ב - ואין לנו יכולת וכח אפילו לצעוק, יש לנו עצה פשוטה: לתלות עינינו למרום!

ועתה, בוא וראה את דבריו הנפלאים והמתוקים, המעוררים והמחזקים, של תלמידו המובהק של מוהרנ"ת, ה"ה רבי נחמן מטולטשין, שכותב במכתבו:

"ודע ידידי, אשר **אם יכולין לשפוך לבבו לפניו יתברך, בוודאי מה טוב**, הן בתהילים והן בתפילות ובהתבודדות, כאשר לימדנו אדוננו מורינו ורבינו זכר צדיק וקדוש לברכה, **אך אם הלב אטום ואין מילה בפינו** בבחינת 'אין לי פה לדבר' וכו' שאמרו וצווחו הקדמונים, **אז העיקר לישא עינינו למרום, אשר זאת יקר אצלו יתברך בלי שיעור!** כמבואר בדברי נביאים ובדברי חכמינו זכרונם לברכה" (עלים לתרופה, מכתבי רנ"ט, ו).

ולמען תבין עד כמה גדול כוחה של הרמת עיניים למרום, אעתיק לפניך את לשונו של מוהרנ"ת שמגלה לנו ש"על ידי כל הבטה וגעגוע שמביט ותולה עינו לרחמיו יתברך, זוכה בכל פעם לשבר חומות ברזל ודלתות נחושת!", לא פחות ולא יותר...

וז"ל: "אם הוא חזק ואמיץ לבקש ולדרוש ולחפש ולחתור בכל עת, ולהתגעגע ולכסוף ולבקש את שאהבה נפשו למצוא אותו יתברך, אזי אף על פי שעדיין עוברים ימים ושנים הרבה ואינו זוכה למצאו יתברך ולהתקרב אליו, אף על פי כן ידע ויאמין, כי בכל עת ועת, על ידי כל בקשה ובקשה. ועל ידי כל דרישה ודרישה שדורש ומבקש ומחפש למצוא כבוד קדושתו יתברך, **ועל ידי כל הבטה וגעגוע שמביט ותולה עינו לרחמיו יתברך**, ועל ידי כל תנועה ותנועה שפונה להקדושה, על ידי כל זה **זוכה בכל פעם לשבר חומות ברזל ודלתות נחושת!** אף על פי שאחר כך מתגברין עליו בכל פעם, רחמנא ליצלן, אף על פי כן אין יגיעו לריק, חס ושלום, ואין שום תנועה שפונה להקדושה נאבדת חס ושלום. ואם הוא חזק ואמיץ לבקש ולחפש יותר אף אם יעבור עליו מה, בוודאי סוף כל סוף יזכה למצוא אותו יתברך" (ליקוטי הלכות, גבייית חוב מהיתומים ג, יז).

מלחמת היהודי עם הסט"א!

התראת יעקב בעשיו

אף כי יעקב אבינו לחם נגד הקליפה הנוראה של עשיו, אבל מחמת עוצם הטומאה שהיתה בו בעשיו, היה ירא מאד ממנו כמבואר בפסוקים, כי עשיו הלך בכל שמות הטומאה שהיו לו וביקש להשמיד ולהרוג את הכל, ויעקב פחד מאד מממנו מהסיבה "שמא יגרום החטא" כמובא. וכאשר יצא להילחם נגדו אמר תחילה "עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי" ובזה חפץ היה להטיל אימתו על עשיו.

ומהו האיום הטמון בדברים אלו? - הנה, מובא בזוהר הק' (ח"א קסו:): מה ראה יעקב לשלוח לעשיו ולאמר לו 'עם לבן גרתי', וכי איזה שליחות היתה לו מעשיו שהוצרך לומר מילה זו? אלא על לבן הארמי התהלך הקול בעולם, דלא היה אדם שניצל ממנו, דהוא היה מכשף גדול ורב קוסם, והוא היה אביו של בלעם, וכל מה שידע בלעם היה ממנו וכל העולם יראו מלבן ומקסמיו, ועם כל דא לא יכל ליעקב, שלמרות שרצה להאביד את יעקב בכמה כלי זיין וכלי משחית, לא יכול לו, וכל העולם ירא מלבן ומקסמיו, ולכן הדבר הראשון ששלח יעקב לעשיו היה: 'עם לבן גרתי', כלומר שיודע איך לנהוג גם עם האדם המאויים הזה.

והמשיך לומר לעשיו: ואם תאמר שלא הייתי אצלו רק זמן מועט, חודש או שנה לאו הכי, אלא 'ואחר עד אתה' - כ' שנה התעכבתי אצלו. ואם תאמר שלא הבאתי ממנו כלום, לא כן הוא, אלא 'ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה'. מיד נפל פחד על עשיו, ועתה פחד עשיו מיעקב כמו שיעקב פחד בתחילה ממנו, ויצא לקראתו.

הקב"ה רוצה תפארת..

והנה זה דרכו של היצר הרע עם האדם, שבא אליו בכמה סוגים ואופנים של כלי משחית חדשים לבקרים, כל פעם עם סוגים אחרים, וזה עיקר הקושי בעבודת ה'. אכן כל אדם מישראל מתעורר מדי פעם ומתחיל לעבוד את ה' ולהנצל מרשת הבעל דבר שפורש לו, אבל השתנות המצבים היא הגורמת לכל הכשלונות והנפילות הרוחניים.

אבל למעשה צריך לדעת היטב כי כל עצם השתנות המצבים קיימת בבריאה רק כדי שכל פעם יגרמו להשי"ת נחת-רוח מיוחד, ביופי מיוחד ושונה ובתפארת מיוחדת, כי אילו היה רק סוג אחד של יצר הרע והיו עומדים בנסיון ממנו, הוא אמנם גוון נאה ויפה אבל הוא רק צבע נאה אחד ולא ריבוי של גוונים, ואיננו תפארת. **הקב"ה אומר "ישראל אשר בך אתפאר" - הקב"ה כביכול חפץ בכל סוגי התגברות היצר אצל כל יהודי**, גם בין אדם לחבירו וגם בין אדם למקום, בכל מיני האופנים. וכל הנפילות וההשתנויות אינם לרעה ח"ו, כי התוצאה שלהם היא תפארת להקב"ה, על אף שעלינו הם נופלים באופן קשה ביותר, כי זה עיקר שלימות תיקוננו.

וזה ענין התפארת של יעקב אבינו, והכוח הגדול שהראה אצל לבן, שלמרות שלבן יצא כנגדו בכל מיני הכלי משחית ובכל סוגי ההתגרות, הוא בצדקו עמד ושמר את כל התרי"ג מצוות אחד מהם לא נעדר, ועליו נאמר ישראל אשר בך אתפאר.

אינני אלא יהודי פשוט כבעבר...

והנה אנו רואים במלחמה האחרת הגדולה של יעקב אבינו, במלחמה של "ויאבק איש עמו" (בראשית לב כד) מובאות במדרש (שה"ש ג ט) כמה דיעות באיזה צורה נראה מלאך זה בעיני יעקב; יש אומרים לרועה נראה לו, וי"א מיכאל היה, ואדרבה כל מלחמתו עמו היתה כדי לעודדו ולחזקו בטרם הוא נפגש עם עשיו הרשע, וכוונתו בזה היתה לומר לו: ראה נא, מה אני שאני אחד מן השרים הראשונים כך עשית לו, ואתה מתיירא מעשיו?...

והנה כבר הזכרנו שבאותו לילה ניטשה מלחמה קשה ומרה על יעקב אבינו, הס"מ רצה להכשילו בשלוש העבירות החמורות ע"ז ג"ע וש"ד, כל סוגי המאבקים והמלחמות עברו על יעקב עם כל שינויי כלי המשחית, והוא עמד בגבורה עילאית בכל הסוגים והגוונים של המערכה, ועליו נאמר ישראל אשר בך אתפאר, בכל סוגי ההתפארת, בכלליות הגוונין, כי היא מידת התפארת, מידתו של יעקב אבינו ע"ה.

ואכן לאחר שהס"מ לא יכול בכל כוחותיו וגבורותיו, ניסה עוד פיתוי אחד; לפני הפרדו מעמו אמר לו: שמך יעקב, עקב וסוף, וכי שם זה נאה ויאה לך? הרי שרית עם אלקים, וא"כ מעתה יקרא שמך ישראל, ובזה רצה להפילו לגאוה, אולם יעקב לא נתפתה גם בזה, כמו שאנו רואים שמיד לאחר מכן כתוב "ויאמר יעקב" - **אל נא תגדיל ותנשא אותי ואל תשימני לראש, אינני אלא יהודי פשוט כבעבר...** ורק לאחמ"כ כאשר הקב"ה קרא לו ישראל הסכים לזה.

הס"מ אומר שירה...

שמעתי על מש"כ לאחר המאבק שהתחולל בין יעקב אבינו לס"מ בנצחונו של יעקב, ואז אמר לו הס"מ הגיע זמני לומר שירה. והדבר מבהיל, וכי הס"מ אומר שירה?!

וראיתי שבעצם גם הס"מ נוצר עבור לעשות נחת רוח להשי"ת, היינו שהוא יפתה את האדם לעבור עבירות, וכאשר האדם אינו נשמע לו, עולה נחת רוח להקב"ה, שנגרמה בעקיפין ע"י הס"מ ולשם זה הוא נוצר .

ובכן, לאחר שנאבק כל הלילה עם יעקב אבינו והשקיע כוחות אדירים משונים ולא יכול לו ואז עלה נחת רוח עצום גדול ונפלא להשי"ת, ואם כן, אמר הס"מ, כבר אוכל לומר שירה לאחר הנחת רוח הגדול שנגרם בגללי...

לאסוקי שמעתתא

נערך ע"י הרה"ג ר' משה בהגר"ק **בראנדסדארפער שליט"א**
ראש כולל בקהילתינו ומו"צ דעדתינו

אליבא דהלכתא

פניני 'הלכה למעשה'

הפרשת חלה בער"ש על תנאי

איסור הפרשה בשבת

השבוע למדנו בשולחן ערוך (סי' שלט ס"ד) שאין מפרישין תרומות ומעשרות בשבת, וכן אין מפרישין חלה בשבת, משום שנראה כמתקן, שפירות טבולים וחלה טבולה שלא הופרשו הרי הם אסורים באכילה, וכשמפרישם מהם הרי מעשה ההפרשה מתקן אותם שיהו ראויים לאכילה, והדבר דומה למלאכת 'מכה בפטיש' שחיובו משום שמתקן את הכלי, כך על ידי ההפרשה נראה כמתקן את האוכל (רש"י ביצה ט. ד"ה אוכל ורמב"ם פכ"ג הי"ד).

והרמב"ם (שם) הוסיף עוד, שאין האיסור רק משום האוכל שהוכשר לאכילה, אלא גם משום שמקדש את הפירות שהפריש ומייחל עליהם שם תרומה ומעשר, וחז"ל אסרו להקדיש בשבת, שהקדש שומה למקח וממכר בזה שמוציאו מרשותו ומכניסו לרשות הקדש, וחז"ל אסרו למכור ולקנות בשבת מחשש שמא יכתוב.

נזכר בשבת שלא הפריש

על כן מי ששכח ולא הפריש חלה בארץ ישראל ונזכר בשבת אין לו תקנה ואסור לאכול החלה, והיא מוקצה כדין טבל שאינה ראויה לאכילה, ובמוצאי שבת יפריש חלה ויהא מותר אז באכילה. ומובא עצה בשם מהרי"ל דיסקין שאפשר להקנות החלה לקטן בן י"ב שנדריו נדרים ותרומתו תרומה כדי שיפריש לעצמו לאכילה, ואין בזה איסור ספייה כיון שהוא איסור דרבנן לצורך הקטן. אמנם למעשה גם המהרי"ל דיסקין לא הקיל רק באופנים מסויימים במיקריים דחוקים מאוד כפי שהאריכו בזה האחרונים.

היתר תנאי בערב שבת

מי ששכח להפריש חלה ונזכר כשהוא כבר בבית נמדרש סמוך לשקיעת החמה ורוצה החלות לכבוד שבת, יש פתרון לזה כפי שמובא במשניות מסכת דמאי (פ"ז מ"ה), וכך הוא לשון המשנה: היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו והוא בבית המדרש או בשדה [בערב שבת ומתיירא שמא יקדש עליו היום ולא יוכל לעשר, (רע"ב)], אומר שתי תאנים שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה ועשר מעשר ראשון ותשעה מעשר שני. ע"כ.

כלומר יש כאן חידוש דין שאף שאין מפרישין תרומות ומעשרות בשבת יכול אדם להתנות מערב שבת שעתיד להפריש בשבת, ואזי יהיה רשאי להפריש בשבת. ותנאי זה יכול לעשות אפילו בעודו בבית המדרש ואינו צריך לעמוד ליד הפירות או ליד העיסה, וזה מועיל לו להתיר להפריש בשבת קודם האכילה.

וכן פסק הרמב"ם (הל' מעשר פ"ט ה"ח ט) בזה הלשון: היו לו מאה תאנים של טבל בביתו והוא בבית המדרש או בשדה ומתיירא שמא תחשך ואינו יכול לעשר בשבת. אומר: שני תאנים שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה, ועשר שאני מפריש אחריהן מעשר ראשון, תשע שאני מפריש אחריהן מעשר שני, ולמחר מפריש ואוכל. ואינו כמתקן בשבת שהרי הקדים תנאו, וטבל שיש עליו תנאי זה מותר לטלטלו בשבת קודם שיפריש. ע"כ. כלומר שאם עשה תנאי מערב שבת שוב אין הפירות מוקצים כיון שיכול לתקנם בשבת, וכתב בדרך אמונה שם (ס"ק עט) שאמנם התרומה והחלה לאחר ההפרשה כן מוקצים ויש להניחם במקום מוצנע קודם ההפרשה.

הלכה זו מובא כהנהגה למעשה גם בקיצור הלכות תרומות ומעשרות הנדפס בסוף ספר קיצור שולחן ערוך בהוצאת אשכול שנערך על פי פסקי החזון איש ז"ל (סי' י אות ב). ובהלכות תרומות ומעשרות להגאון רבי משה בויאר ז"ל (פ"כ). ובספר שמירת שבת כהלכתה (פי"א ה"כ).

נוסח התנאי

כך הוא נוסח התנאי למי שרוצה להפריש תרומות ומעשרות בשבת, עומד ואומר בערב שבת: העודף על אחד ממאה מכל מה שאני עתיד להפריש מחר לתקן בו את הטבל, יהא תרומה גדולה בצד צפון, כל מין על מינו. אותו אחד ממאה הנשאר ועוד תשעה חלקים כמוהו בצד צפונם של הפירות כל מין על מינו, יהיו מעשר ראשון. אותו אחד ממאה שהתניתי שיהא מעשר ראשון, יהא תרומת מעשר, כל מין על מינו. ומעשר שני יהא בדרומם של הפירות, כל מין על מינו, ויהא מחולל הוא וחומשו על פרוטה שבמטבע שיחדתיה לחילול מעשר שני. ובשנה השלישית והששית לשמיטה יאמר במקום 'ומעשר שני יהא' - 'ומעשר עני יהא'.

ומי שרוצה להתנות בערב שבת על הפרשת חלה של שבת, יאמר: 'מה שאני עתיד להפריש מחר יהא חלה'.

שיטת החזו"א שלא חל כלום באמירת התנאי

החזון איש (דמאי סי' ט ס"ק יג) מבאר שהתנאי שעושה בערב שבת אינו נחשב למעשה הפרשה כלל, שהרי אינו רוצה שהתרומות ומעשרות יחול לפני שבת, רק הכל יחול בשבת קודם אכילה בשעת ההפרשה בפועל, ואמירת התנאי מערב שבת מועיל רק לבטל את איסור שבות שיש בהפרשת תרומות ומעשרות, שמאחר שכבר אמר התנאי מערב שבת נראה כאילו הפריש המעשרות מערב שבת וכבר אינו נראה כמתקן או כמקדיש בשבת, והוא קולא שהקילו חז"ל לצורך עונג שבת.

שיטת הגרשז"א שהאמירה פועל על ההפרשה של שבת

אכן הגרשז"א ז"ל (שש"כ שם הע' עז) חולק על החזון איש, ומבאר שאף שחלות ההפרשה חל בשבת עיקר פעולת מעשה האדם מתייחס אחר אמירת התנאי בערב שבת, שעל ידי אמירת התנאי בערב שבת חל ממילא שם תרומה על הפירות בשעת ההפרשה בשבת, וכן משמע בתשובת רבי עקיבא איגר (סי' קנט) והחיי אדם (שערי צדק פי"ג ס"י).

נפק"מ מתי לברך

והנה החזון איש (ס"ק טו) לשיטתו כתב שצריך לברך על ההפרשה בשבת ולא בערב שבת. ובהלכות תרומות ומעשרות שם הוסיף עוד שבשעת עשיית התנאי בערב שבת צריך לחשוב שלא יהא חל עכשיו כלל.

אבל לשיטת הגרשז"א יש לדון שמן הראוי לברך על ההפרשה בערב שבת בשעת אמירת התנאי ולא בשעת ההפרשה, ואפילו שעדיין לא חל חלות התרומה בערב שבת מכל מקום כיון שכעת היא עושה מעשה ההפרשה יש לומר שההברכה היא על העשייה ולא על החלות.

ויש להביא ראיה שאפשר לברך בשעת האמירה הגם שיחול אחר כך, מדברי התרומת הדשן (סי' רסט) המובא במשנה ברורה (סי' שלט ס"ק כז) לענין פדיון הבן. שכתב שאם חל יום ל"א בשבת אי אפשר לאבי הבן לתת חמש סלעים מערב שבת ולומר לכהן שיחול הפדיון בבוא זמן הפדייה, שאינו יעול לומר וציונו בערב שבת כשעדיין לא חל זמן המצוה, וגם בשבת לא יוכל לברך שאז אינו עושה כלום. ע"כ. ומשמע שאילו היה זמן המצוה גם בערב שבת היה יכול לברך אז הגם שלא יחול המצוה רק בשבת.

וכן מפורש בחזון איש (שם ס"ק טו) על מי שמפריש פירות בימות החול ואומר שיחול הפרשתו רק לאחר זמן, שצריך לברך בשעת האמירה ולא בשעה שיחול ההפרשה, והביא ראיה מדין פדיון הבן הנ"ל. אלא דלשיטתו מי שעושה תנאי בערב שבת אינו חל כלום מכח האמירה לכן אינו מברך אז. - וכן מבואר במקדש מעט בהלכות חלה (סי' שכח סק"ג) שהמפריש חלה בעודו קמח ואומר שכשתעשה עיסה יחול עליו שם חלה מברך בשעת האמירה ולא בשעת לישה (יעו"ש בספר חלקת בנימין סיש כז ס"א ד"ה המפריש).

ראיה ממזוזה לברך בהפרשה בשבת

והנה כעין נדון זה מצינו גם לענין קביעות מזוזה; המגן אברהם (סי' יט סק"א) פסק שמי שקבע מזוזה בבית קודם שדר בתוכו, כשנכנס לדור בתוכו צריך לברך 'אשר קדשנו במצותיו וציונו לדור בבית שיש בו מזוזה', כיון שמעתה בשעת כניסה חל עליו המצוה. ואילו החיד"א בברכי יוסף (שם אות ב) חולק עליו שלא תיקנו חז"ל שום ברכה בברכת המצות רק על שעת העשייה והעסק עם המצוה, ובמזוזה אין מתעסקים עם המצוה רק בשעת קביעותה בדלת, ובשעת הכניסה לדירה שאין מתעסקים עם המצוה לא שייך לברך בנוסח זה.

ולפי שיטת המגן אברהם שהכניסה לבית נחשב כפעולה בקיום המצוה ואפשר לברך אז, ואינו כפדיון הבן בשבת שכתבו הפוסקים שלא ניתן לברך כיון שאינו עושה כלום, יש לומר דגם בנידון דידן שייך לברך על ההפרשה בשבת גם לסברת הגרשז"א שמעשה האמירה פועל ההפרשה, כיון שחל ההפרשה על כל פנים בשעת ההפרשה בשבת.

למעשה לא יברך כלל

אמנם למעשה כתב הגרשז"א ז"ל (שש"כ שם הע' עט ומנח"ש ח"ג סי' קנ אות יג) שמהירושלמי במסכת דמאי משמע שאין מברכים על ההפרשה בשבת, שאפשר שעל ידי הברכה יהא נראה יותר כמתקן בשבת (יעו' בביאו"ה סי' שכג ס"ז ד"ה ימלאנו). ולכן למעשה עדיף שלא לברך כלל מספק, ואף שלכתחילה אין להפריש חלה בלא ברכה, במקום שיש דוחק גמור ואי אפשר בענין אחר ניתן לסמוך להפריש בלי ברכה.

ניקוי השטריימל בשבת

לסרוק שיער השטריימל

אסור לסרוק השערות בשבת מחשש שיתלשו השערות, שאם ינתק שיער ממקום חיבורו הטבעי יש בזה איסור תולש וגוזז, שעל פי רוב השיער מחובר לעורו הטבעי וכשמנתק השיער הוא נתלש מעורו הטבעי. וגם אלו שאינם מחוברים לעורם הטבעי אסור לנתק השערות משום איסור סותר כלי. אמנם מותר לעבור מקופיא במסרקת העשוי משיער רך מאוד שאין בהם חשש תלישה (סי' שג סכ"ו כז וסי' שמ סק"ה).

ניקיון השטריימל

שטריימל שנפל עליו קצת לכלוך, אם הוא לכלוך חיצוני מותר להסיר את הלכלוך בידים, ואין בזה חשש איסור מלבן ואיסור מוקצה, כמו שמותר לגרד כל לכלוך מעל הבגד (יעו' בחזו"א סי' מז סקט"ו ומנח"ש סי' מב אות ב). וכל שכן שמותר לנפח בפה או לנער השטריימל כדי שיוסר הלכלוך. אמנם אסור לשפשף בעזרת מים אם הלכלוך דבוק על השערות, שבאופן זה נחשב לכיבוס, ויש איסור מלבן ואיסור סחיטה על שערות תלושים, ויתכן שהיא איסור תורה (עי' ביה"ל סי' שב ס"ט ד"ה אסור).

להוציא לכלוך

מותר להוציא פירורים שנפלו בעומק בתוך השערות של השטריימל, ואינו אסור משום בורר, דפעולת ניקוי אינו נחשב לברירה. וכן נראה ממה שכתב המשנה ברורה (סי' שטז ס"ק מב) שאין להוציא הכינים התחובים בבגדי צמר משום שמנתק הצמר, ולא אסר משום ברירת הכינים.

להחזיר לקופסא

הגאון רבי דוד בהר"ן ז"ל היה אוסר להחזיר את השטריימל לתוך הקופסא בשבת, שעל ידי כן מתכווצות השערות והרי זה כקיפול בגדים שאסור בשבת. וכן היה נוהג אא"ז בעל הקנה בושם ז"ל. גם הגרשז"א ז"ל היה נוהג לעצמו להחמיר, אך לאחרים הורה להתיר כיון שאין הכוונה להניחו בשביל לקפל רק להחזירו למקומו (שש"כ פט"ז ס"ק קנח). ומסתבר שחשש זה לא היה רק בשטריימל שבזמניהם שהקופסא החזיק השיער, ולא בשטריימל שלנו שהשערות מוחזקות מעצמם.

נרטבו ממי גשמים

שערות השטריימל נרטבו מגשמים אסור לנערם בחוזק משום איסור סחיטה וכיבוס (משנ"ב סי' שב סק"ד). ומי שמקפיד שלא יהא השטריימל לח אפילו ממעט טיפות מים, אסור לנער אפילו בקלות משום איסור מלבן (עיי"ש ובערוה"ש ס"ה).

ואם נרטבו השערות ונצטמקו אסור לעצב השערות כדי שיעמדו יפה, דזהו בודאי בכלל קיפול בגדים ותיקון מנא, אמנם נראה שאם הצטמקו ממש מותר קצת לפזר השערות בלי להעמיד צורתו, אלא שיש להיזהר שלא לסחוט השערות ממימיו משום איסור סחיטה.

בקרב קדושים

הליכות ועובדות
מרביה"ק זיע"א עם צדיקי דורו

הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א (ב')

ישראל אשר בך אתפאר

היה זה באחד הימים של חודש אייר שנת ת"ק, נכנס מרנא הבעל שם טוב הק' זי"ע אל בית מדרשו כשהוא נושא בידיו טס עם מגדנות מיני תרגימא ומשקה לחיים עבור החברייא קדישא, הוא הניח את הכיבוד על השולחן ונכנס לביתו, וחזר שוב עם כיבוד עם משקאות בהרחבה לכל הקהל, וישב להסב עמהם במסיבה של שמחה. לפליאת התלמידים הקדושים שהמה ראו כן תמהו: לשמחה מה זו עושה, ומה ראה רבם על ככה לערוך שולחן עם לחם חמודות בסתם יום של חול? נענה להם: בשעה זו ירדה לעולם נשמה גדולה וקדושה אשר תכליתה תהיה להמליץ טוב תמיד על ישראל וללמד סנגוריה על כל מי אשר בשם ישראל יכנה, ובשעה זו שוררת שמחה גדולה בכל העולמות.

נשמה זו היתה של הרה"ק סנגורן של ישראל רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע.

המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע גילה לתלמידיו כי בטרם נולדה נשמתו הרעיש השטן וקטרג על ירידת אור גדול זה לעולם, שעל ידו יחזור העולם למוטב. (השוה עם המובא בסיפורי מעשיות במעשה ז' מזבוב ועכביש ודוק.) באותה שעה הבטיחו לו לשטן שלושה דברים: א', שרבי לוי יצחק לא יתראה עם הבעל שם טוב כדי שלא יבקע כשחר אורו ותבוטל הבחירה. ב', שיהיו לו רדיפות ויעמדו עליו מתנגדים שיחלישו את עבודתו. ג', שיהיה תמיד רב בקהילות ישראל, ובגלל זה יהיה טרוד בענייני העיר והכלל, והם יחלישו את כח השפעתו. (אור יקרות)

ואכן כך מופיע בחייי מוהר"ן אות תקנ"ג: "ושמעתי שאמר עליו (על הרה"ק מבארדיטשוב) שאלמלא מה שהוא יושב בברדיטשוב וכו' היה זוכה על־ידי עבודתו הגדולה למדרגת הרב המגיד זכרונו לברכה ממזריטש. ויש אומרים שאמר שהיה זוכה למדרגת הבעל־שם־טוב זכרונו לברכה".

וביאר החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל (שכידוע נקרא על שמו של הרה"ק מבארדיטשוב, ראה בארוכה בספר "איש חסידיך" בעריכת אאמו"ר שליט"א): "בארדיטשוב היתה כרך גדול (אף יותר מהעיר ווארשא), גדושה ומלאה ביהודים שועי ארץ, נגידים ועשירים מופלגים, עד שהמלך היה משתבח ומתפאר על כך שהוא המלך של העיר בארדיטשוב: "קוֹרוֹל בַּארְדִיטְשֶׁעוְוסְקֶע"; גם היה המלך מכנה את העיר " יֶעוְוֶרְעסְקֶע גַאבִּירְט" ('העיר היהודית'), והיו בה לערך ארבע מאות בתי כנסיות. אמנם ידוע שרוב הצדיקים הגדולים בחרו לגור דווקא בעיירות קטנות, על מנת שיהיו פנויים יותר לעבודת ה', וכמו הרב המגיד הגדול שהיה דר במעזריטש שהיתה עיירה קטנה, וכן הרב בעל ה'תולדות יעקב יוסף' היה דר בפולנאה שגם היא עיירה קטנה ושקטה, וכן שאר הצדיקים הגדולים". (שיש"ק).

זכה לנשמת רבי עקיבא

רבי לוי יצחק נולד בבית רם ונישא; אביו היה הגאון רבי מאיר זצוק"ל אב"ד הוסאקוב שבגליציה, בנו של הגאון רבי משה מזאמושטש זצוק"ל. ומקובל, ששלושים ושישה דורות של רבנים יושבי על מידין מאבותיו ישבו כסאות למשפט בערים שונות. אמו היתה הרבנית הצדקנית המפורסמת לשם ותהילה מרת שרה סאשע ע"ה (לגבי איות השם יש כמה גרסאות בקרב כותבי העתים, אם 'שאשא' או 'סאסיא' או 'שאשה'). אמו היתה מפורסמת בצדקתה ובמעלותיה והיתה חוטר מגזע קודש המהרש"א זצוק"ל (פאר מקדושים).

תורה הרבה למד רבי לוי יצחק מאביו וידו לא זזה מתוך ידו. כל ימיו למד עמו בחברותא דבר יום ביומו, וכשהעתיק אביו בערוב ימיו את מגוריו לעיר יערוסלב משום שהיה צריך לדרוש ברופאים, נתלווה אליו בנו כדי להמשיך בלימודם המשותף בצוותא. בספריו הק' הוא מביא רבות חידושים משם אביו. ביערוסלב המשיך רבי לוי יצחק לעלות ולהתעלות במעלות התורה, כשהוא קונה קנייני תורה גם מרבני וגאוני העיר, עד שיצא שמו ושמעו בכל הארץ - "העילוי מיערוסלב".

חכמי דורו העידו עליו שזכה לנשמת התנא האלקי רבי עקיבא, וכרבי עקיבא בשעתו שהיה עומד ומצפה למסור נפשו על קידוש ה' היה מוכן בכל רגע למסור נפשו על קדושת שמו יתברך, וכפי שכתב בספרו קדושת לוי פרשת שמות ד"ה לכה ואשלחך: "ואנחנו עומדים ומצפים כל הימים לזה, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות סא, ב) שאמרו תלמידיו של רבי עקיבא עד כאן, אמר להם בכל יום ויום הייתי מצפה מתי יבוא לידי כו'. כי זה עיקר מגמת לבבינו ותאות נפשנו וחמדת כליותינו למסור את נפשנו ורוחינו ונשמותינו בשביל אהבת בוראנו, ומה ידידות וחביבות ועריבת כל היסורים וכל המכות עלינו, הן לבוא באש והן במים בשביל שעל ידי מכות יתגדל ויתקדש שמו הגדול".

פאר הקהילה שלנו

כידוע, רבינו קרא לו: "פאר הקהילה שלנו" (שיחות הר"ן אות קצ"ו) ו"פאר בחינת תפילין". וראה זה פלא, שעניין זה שנקרא בפי כול "סנגורן של ישראל", שזה היה כל מגמתו שהיה עוסק כל ימיו בלימוד זכות על כלל ישראל, כרוך יחדיו בקשר של קיימא עם עניין התפילין - במשנתו של רבי לוי יצחק כפי שמופיע בספרו קדושת לוי פרשת בא ד"ה ואמרתם וז"ל: "וכן הוא שאנו מניחין תפילין וכתיב בהן שבח של הקדוש ברוך הוא והקדוש ברוך הוא מניח תפילין שכתוב בהן שבח ישראל. ובזה יובן מה שכתוב בתנא דבי אליהו דמצוה לספר שבחן של ישראל ויש להשם יתברך נחת רוח מזה שמספר בשבחן של ישראל. ונראה הטעם, משום דאסור להסיח דעת מתפילין, ומצוה על כל אדם לעסוק תמיד בתפילין, דהיינו או לספר השבח של ישראל דהיינו תפילין דמארי עלמא שכתוב בהן שבח של ישראל כדאמרינן בגמרא (ברכות ו.) תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו מי כעמך ישראל וכו'".

המשך מעמוד א'

קבלנו את קדושת חנוכה, כדי להנצל ממדמה מבלבל זה ולזכות לאור האמת שתפרוק מאתנו את דאגת הפרנסה ותביא בלבנו את שמחת המבטח במי שדואג לנו באמת ובאהבה ללא הרף.

בפרשתנו אנו לומדים שיעקב אבינו תיכף עם הצלתו מיד לבן ועשו "ויבא יעקב שלם" - שלם בגופו בממונו ובתורתו - "ויחן את פני העיר", ודרשו חז"ל (שבת לג.) "ויחן - יש אומרים מטבע תקן להם ויש אומרים מרחצאות תקן להם". רבינו הקדוש (בלקוטי מוהר"ן, ח"א כג-א') מאיר עינינו בכונת תקון מטבע ומרחץ זה, יעקב שורש מדת האמת האיר בלבם להתרחץ מגילולי וטינופי העבודה זרה של המטבע - תאות ממון ששקולה כשבעים עבודות זרות, הוא האיר בהם את האמונה בהארת פני ה' שהוא הזן והמפרנס והמשגיח בכל עת ושלא יהיו מאותם "בני אדם הנופלים בתאוות ממון, ואינם מאמינים שהקב"ה יכול לפרנס את האדם בסיבה קלה ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות והם אוכלי לחם בעצבון ומרה שחורה" (שם).

נצפה ונייחל לקדושת חנוכה ולאור האמת של יעקב אבינו שתאיר בלבנו את אמתת שמחת הבטחון ושלוות הנפש לסמוך בכל לב על אבינו רוענו הזן אותנו ומפרנסנו ודואג לכל צרכינו, ומתוך כך נשוב לקבל עול תורה ועבודה בשמחה וטוב לבב, ליאור באור החיים.

אנשי הצדיק

תולדותיהם ואורחותיהם
של אנשי שלומנו תלמידי מוהרנ"ת

רבי נחמן טולטשינער (מ"ב)

"וארשתיך לי באמונה"

מסופר שרבי אברהם ב"ר נחמן דיבר פעם עם אביו רבי נחמן בדבר ציווי רבינו ז"ל שצוה והזהיר אותנו להתרחק מהרופאים ורפואותיהם עד קצה האחרון, ואמר רבי אברהם לאביו שגם בשכל ניתן להבין מדוע צריכין להתרחק מהרופאים ורפואותיהם. גער בו אביו ר' נחמן ואמר לו: בני, תכניס בדעתך שכדי לקיים ציווי רבינו ז"ל צריכין לעשות זאת אך ורק מתוך 'אמונה' ברבינו, ולא מחמת ששכלך מבין. כי אם תקיים זאת מחמת הבנה שבשכלך, יכול להיות שאחר זמן תבין להיפך, ודיבורו של רבינו שאמר שצריכין להחמיר בה כל כך, אינו ניתן לשינוי (שש"ק ח"ג סי' רצ"ט).

אין לקדש על יי"ש בשבת בבוקר

רבי נחמן מטולטשין הקפיד על אלו הנוהגים לקדש בשבת בבוקר על יין שרף, ואמר: ממה נפשך, הרי זה המקדש או שהוא 'שיכור' או שהוא 'עם הארץ', כי כששותה יותר מרביעית יי"ש הרי הוא נוהג כשיכור, וכששותה פחות מזה הריהו עם הארץ, כי מבואר בשו"ע הל' קידוש שהמקדש צריך לשתות כשיעור רביעית. ולכן הנכון הוא שיקדש כל אחד על יין וישתה כשיעור, וכן נהג גם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע כמבואר בשו"ת בית יצחק (שיש"ק ח"ג סי' ש"ח).

"אבינו מלכנו, כלה שנאת חנם מעלינו"

כשהתפלל רבי נחמן בראש השנה לפני העמוד, פעם אחד בעת הגיע ל"אבינו מלכינו כלה וכו' ושנאת חנם מעלינו", אֲמָרָהּ בצעקה ושאגה נוראה בקול חוצב להבות אש עד שגעו עולם בבכיה, וכוונתו היתה על גודל השנאת חנם שהייתה עלינו מצד המתנגדים, וגם בינינו בין חסידי ברסלב עדיין אין השלום בשלימות כראוי וכנכון (שיש"ק ח"ג סי' ש"י).

"להכיר ולידע כל כך חשיבותו ומעלתו"

עד כאן העתקנו מעט דברי קודש ושיחות וסיפורים מעבודתו של רבי נחמן מפיהם ומפי כתבם של אנ"ש, ומן הראוי לסיים ענין זה במה שכתב בנו רבי אברהם ברבי נחמן בחשיבות אביו רבי נחמן בזה"ל: "ואם הייתי זוכה בימי חייו הקדושים להכיר ולידע כל כך חשיבותו ומעלתו, כאשר שמתי אל לבבי זה ערך שלש שנים, יודע אני בבירור שלא היה עובר עלי התלאות המשונות וכו'" (שיחות וסיפורים דף קל"ד).

כפי שכבר סיפרנו לעיל, היה עוסק רבי נחמן מטולטשין לקרב נפשות להשם יתברך ולהדריכם בדרכי רבינו ז"ל, וכמה שנים אחר הסתלקות מוהרנ"ת היה הוא המוליך והמביא לכל דבר רבינו ז"ל באומאן. ובכן, נסדר מעט לפני הקורא היקר, כמה שיחות וסיפורים על אודות ענין זה, כיצד היה סדר אמירת תורתו, ואיך זכה לקרב אנשים לדרכי רבינו ז"ל, וכן מה שעבר עליו בשבתו עם חבריו תלמידי מוהרנ"ת ז"ל.

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמי' שווארטץ שליט"א בעמח"ס "אוצרות עלים לתרופה".

ברכת מזל טוב
להר"ר מרדכי אהרן
ברח"ש ראטנבערג הי"ו
לרגל הולדת הבת
יה"ר שיזכה לגדלה לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר נחמן אנשין הי"ו
לרגל הולדת הבת
יה"ר שיזכה לגדלה לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר דוד רובינפיין הי"ו
לרגל הולדת הבת
יה"ר שיזכה לגדלה לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר שמעון הרשלר הי"ו
לרגל הולדת הבן
יה"ר שיזכה לגדלו לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר יצחק יחיאל חנון הי"ו
לרגל הולדת הבן
יה"ר שיזכה לגדלו לתורה לחופה
ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להרה"ח ר' ישראל יעקב פשקוס שליט"א
לרגל אירוסי בנו
הבה"ח אברהם שמחה נ"י ע"ב
בת הרה"ח ר' אליהו קירשבוים שליט"א
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
בדרך רביה"ק זיע"א